

RÄDDNINGSTJÄNSTEN MJÖLBY

Olycksutredning

Källarbrand

Mjölby

Handläggare: Per Molin

RÄDDNINGSTJÄNSTEN MJÖLBY

DOKUMENTINFORMATION

Ärende:	Olycksutredning källarbrand
Handläggare:	22, Per Molin
Kvalitetsgranskare:	JF, Jan-Erik Forsén
Mjölby Räddningstjänst diarienummer:	Händelserapport: G2021.092224
Händelse: Tisdag 2022-08-09 klockan 15:06. Källarbrand i flerfamiljshus med kraftig rökutveckling. Insatsledare var iväg på ett annat larm i Ödeshög så chauffören till höjdenhet 5030 var tvungen att agera rökdykledare framme på plats, för att kunna påbörja rökdykning med syfte invändig släckning. Räddningstjänsten hade svårigheter att lokalisera branden men kunde efter ett tag påbörja invändig släckning följt av ventilering (källaren var svärventilerad). Fyra källarförråd blev kraftigt brandskadade och hela källaren blev rökskadad.	

Version	Datum	Utgåva	Handläggare	Kvalitetsgranskare
1	2022-09-25	Olycksutredning	22	JF

Inledning

Anledning till olycksutredning

Olycksutredningen är utförd enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Olyckan faller under räddningstjänstens fastställda kriterier för olycksutredning nivå 2, eftersom branden och insatsen hade ett intressant förlopp. Denna rapport kommer att visa den troliga orsaken till olyckan samt redovisa hur räddningstjänstens arbete på olycksplatsen utfördes.

Olycksutredningen syftar inte till att ligga som underlag i rättsliga sammanhang mellan externa parter eller avgörande om ansvarsförhållanden.

En kopia av olycksutredningen kommer att skickas till de aktörer som Räddningstjänsten i Mjölby anser ha gagn för den i sin verksamhet.

Metod

Insamlandet av uppgifter rörande olyckan har skett genom:

- Granskning av räddningstjänstens händelserapport.
- Samtal med insatspersonal som var på plats.
- Uppspelning av videon från styrkeledarens hjälmkamera.

Orsak

En elsparkcykel som stod på laddning inne i ett av källarförråden var troligtvis orsaken till att branden startade (*se bild 1*). Branden spred sig till ytterligare fyra källarförråd och hela källaren blev utsatt för brandrök.

Bild 1: Elsparkcykeln som troligtvis orsakade branden, på denna bild har elsparkcykeln flyttas.

Förlopp

Räddningstjänstens agerande

Klockan 15.07 mottag station 242-5000 (Mjölby) ett förlarm om brand i byggnad. Ledningsenhet 5080 var då ute på en trafikolycka i Ödeshög. Klockan 15.07 gick stort larm ut om brand i byggnad, i ett flerfamiljshus där det brann i ett källarförråd.

Styrkeledaren (SL) Mjölby valde att åka med räddningsenhet 5010 och höjdenhet 5030 på larmet, vilka anlände klockan 15.12 till platsen. Station 242-5300 (Skänninge) åkte till larmet med skärsläckarenhet 5310 och var framme klockan 15.19.

Insatsledaren (IL) i räddningsenhet 5080 hade suttit i ett telefonsamtal med räddningscentralen (RC) när larmet om brand i byggnad kom in, detta eftersom det precis innan hade gått ett larm om skogsbrand i Boxholm. Man beslutade att IL skulle prioritera larmet om brand i byggnad varvid IL omedelbart körde tillbaka till Mjölby.

Räddningsstyrkan först på plats bestående av räddningsenhet 5010 och höjdenhet 5030 inriktade sig på rökdykning med invändig släckning. Rökdykningen påbörjades med en viss fördröjning eftersom en dörr behövde brytas upp för att komma in till källaren (*se bild 2 och 3*), och att chauffören till höjdenhet 5030 var tvungen att klä sig för att kunna agera som rökdykarledare (RDL).

Bild 2: Röd pil visar gången in mot angreppsväg/baspunkt där en dörr behövde brytas.

Bild 3: Angreppsväg/ baspunkt med bruten dörr.

När rökdykarna gick in möttes dem av tät brandrök, det var väldigt dålig sikt och t.o.m. svårt att se mellan glasets på masken och värmekameran. Brandröken höll en temperatur på ca 50-70°C. Rökdykarna valde att gå vänster hand i vägg vilket ledde dem till en återvändsgränd genom en korridor med småförråd (se bild 4).

Bild 4: Bild tagen ifrån brutna dörren vid angreppsväg/baspunkt. Rakt fram i bild syns vägen rökdykarna valde först som ledde till en återvändsgränd. Avlösande rökdykarpar gick höger hand i vägg genom korridoren som syns till höger i bild. Denna korridor ledde fram till branden.

Rökdykarna började få ont om luft varvid de återvände till baspunkten för avlösning. Personal ifrån Skänninge tog över och valde att gå höger hand i vägg vilket ledde dem fram till branden (se bild 4, 5 och 6).

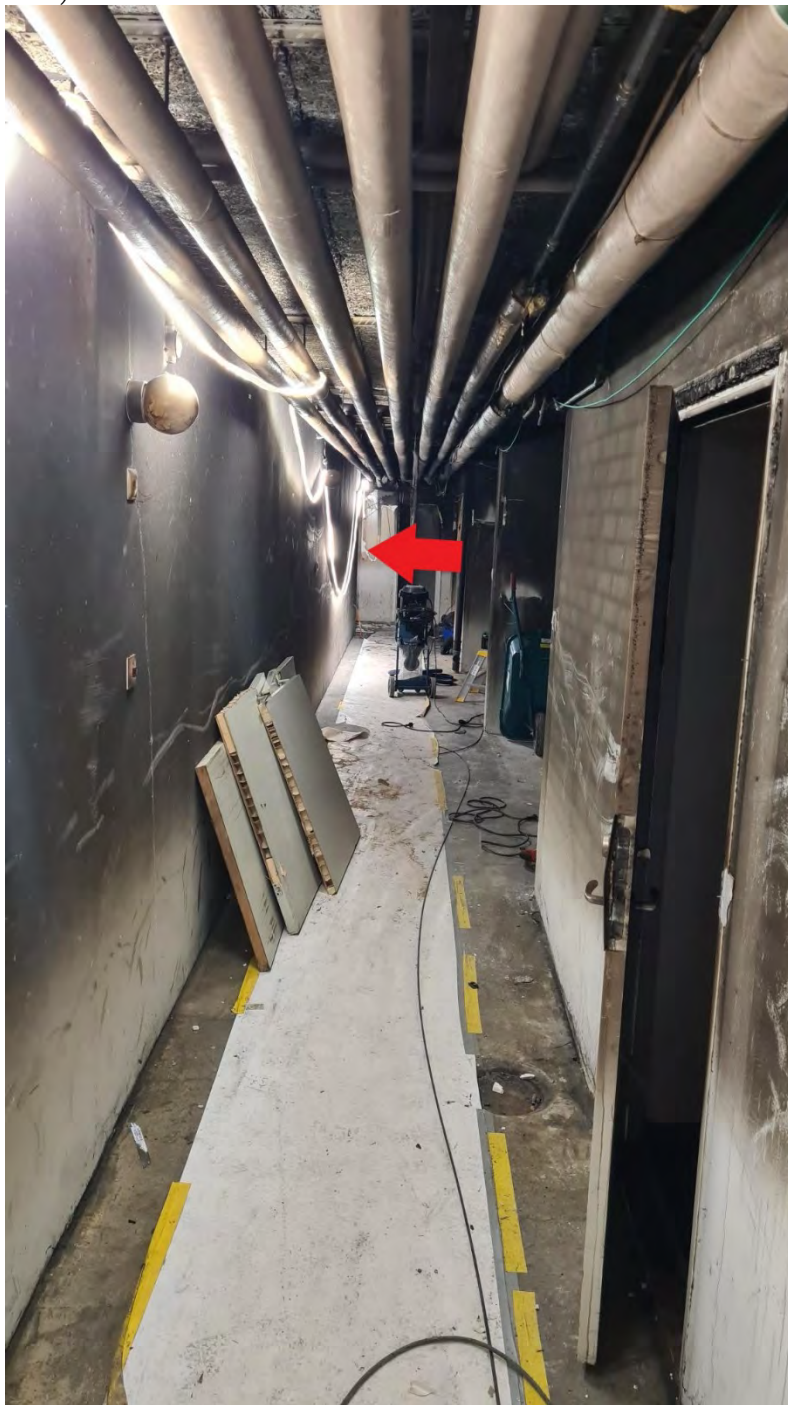

Bild 5: Korridoren som ledde ner till brandrummet. Röd pil visar öppningen till brandrummet.

Bild 6: Brandrummet.

Samtidigt som rökdykarinsatsen pågick gav styrkeledaren 5010 (SL Mjölby) i uppgift till bostadsbolagets personal att utrymma hela flerfamiljshuset. SL Mjölby kunde konstatera att ett av två fönster på utsidan under marknivå var väldigt varmt (*se bild 7*), och såg till att man säkrade upp med vatten utanför för att förhindra eventuell brandspridning upp längs med fasaden (som var isolerad med cellplast).

Bild 7: röd pil visar vart det varma fönstret låg. Detta fönster visade sig sedan leda direkt in till brandrummet.

När IL anlände till platsen (klockan 15.23) beslutade hen i samråd med SL Mjölby att IL skulle bli räddningsledare (RL) och SL Mjölby skulle bli skadeplatschef. Chauffören höjdenhet 5030 fick fortsätta som RDL.

Klockan 15.27 begärde RL förstärkning med en släckenheter och vattenenhet, dessa drogs ifrån station 242-2000 (Lambohov) och anlände klockan 15.50. Rökdykare ifrån Lambohov fick senare lösa av personal ifrån Mjölby/Skänninge för att kontrollera att branden var helt släckt. Räddningsinsatsen avslutades klockan 17.18.

Slutsatser/Erfarenheter

- Om alla enheter är tillgängliga så är grunden i Mjölby räddningstjänst att insatsledaren agerar arbetsledare vid rökdykning och styrkeledaren blir rökdykledare. Nu när insatsledaren var iväg på annat uppdrag behövde ordonnansen/chaufför höjdenhet 5030 agera rökdykledare för att få ihop en rökdykarorganisation. Styrkeledaren behövde redan på station ta ett beslut om att fylla enhet 5010 med ordonnansen för att kunna påbörja en omedelbar rökdykarinsats eller få med sig höjdenhet 5030 med viss tidsfördröjning. I detta fall valde man att få med sig höjdenhet 5030. Vad som är mest lämpligt beror helt och hållet på larminformation, lokalkännedom, behov av höjdenhet etc. Det viktiga är att styrkeledare får möjlighet att öva på scenarier som detta för att kunna ta kvalificerade beslut.
- När insatsledaren anlände till olyckan fick ordonnansen fortsätta agera rökdykarledare. Detta skall framhävas som ett lyckat beslut då det varken fanns behov av höjdenhet, och att det förmodligen hade blivit rörigt om styrkeledaren skulle tagit över som rökdykledare mitt i insatsen.
- En frågeställning som uppstår är om man hade kunnat kombinera utvändig- och invändig släckning i denna insats, det vill säga när det varma fönstret upptäcktes hade man kunnat använda borr/pulverlans eller skärsläckare utvändigt parallellt med invändig släckning?
- I denna insats var det svårorienterat för rökdykarna på grund av så pass dålig sikt att det till och med var svårt att se mellan glaset på masken och värmekameran. Detta väcker funderingar kring vilken kapacitet värmekameran har när det är väldigt dålig sikt? Dessutom finns det andra metoder att lokalisera en brand när värmekameran inte är till nytta (kan man fysisk känna om värmen tilltar eller minskar det vill säga att man kommer närmare eller längre ifrån branden)? Finns det resurser och tid skulle utvändigt personal kunna använda intilliggande flerfamiljshus som referens. Detta är ingen garanti för hur det ser ut i byggnaden där insatsen pågår men många flerfamiljshus i samma område är ofta byggda på samma sätt.
- Ordonnansen (som agerade RDL) kunde framgångsrikt bryta dörren med räddningstjänstens ”nya” batteriverktyg, trots endast teoretisk erfarenhet av verktyget. Under pågående rökdykarinsats höll även ordonnansen/RDL dörren stängd mot slangen, vilket är en liten detalj men viktig att framhäva då detta minskade syretillförseln till branden (*se bild 8*).

Bild 8: Röd oval visar att RDL håller dörren stängd mot slangen under pågående rökdykarinsats för att minska syretillförseln.

- Om det förhöjda lågtrycket initialt används vid rökdykning kan det vara värt att komplettera med ett standardutlägg, när risk för hög brandbelastning föreligger (så som vid källarbrand), för att få högre vattenflöde.
- Vid avlösning är det viktigt att avgående rökdykarpar kommer ihåg att använda mute-funktionen i team talk för att inte störa pågående rökdykarinsats.
- Avlösningen mellan rökdykarparen tog relativt lång tid (ca 5min). Det föreligger ett behov av att standardisera hur en avlösning går till och att detta övas.
- I dagsläget sitter ”nyckelsatser” på en krok framför RD1 i släckenhets 5010. Syftet med dessa är att kunna öppna fönster, luckor etc. I denna insats tog aldrig rökdykarna med sig nyckelsatserna men hade behövt dem för att öppna de två källarfönstren. Om en nyckelsats istället sitter på värmekameran får rökdykarna alltid med sig dessa.

Åtgärdsförslag

- Skapa teoretiska och praktiska scenarier där styrkeledaren får påbörja rökdykning utan insatsledaren.
- Ta fram praktiska övningar för kombinerad utvändig- och invändig släckning.
- Ta fram övningar för att testa värmekamerans kapacitet och vilka metoder som finns att tillgå när värmekameran som hjälpmedel inte räcker till.
- Standardisera avlösning av rökdykarpar och öva på detta.
- Utredda om en nyckelsats kan sitta på värmekameran.

Sändlista

Följande aktörer sändes en kopia av olycksundersökningen.

- MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.
- Räddningscentralen Lambohov.
- Bostadsbolaget.

Mjölby, 2022-09-25

Handläggare: Per Molin, Brandman

Räddningstjänsten Mjölby